કર્ઝ કી અદાએગી કી એહમિયત

સંપાદક- મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

▧ રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

1] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા- કી એક આદમી લોગો કો કર્ઝા દિયા કરતા થા, ફિર વો અપને કારિન્દે કો જિસે વો કર્ઝા વુસૂલ કરને કે લિએ ભેજતા યે સમઝા દેતા કી અગર તૂ કિસી ગરીબ કર્ઝદાર કે પાસ પહુંચે તો ઉસ્કો માફ કર દેના, શાયદ કી અલ્લાહ હમારે સાથ માફી કા મામલા કરે. આપﷺ ને ફરમાયા- યે શખ્સ જબ અલ્લાહ સે મિલા તો અલ્લાહ ને ઉસ્કે સાથ માફી કા મામલા કિયા.

_બુખારી મુસ્લીમ, રિવાયત કા ખુલાસા.

2] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા- જિસ શખ્સ કો યે બાત પસન્દ હો કી અલ્લાહ ઉસે કયામત કે દિન ગમ ઔર ઘુટન સે બચાએ તો ઉસે ચાહિએ કી ગરીબ કર્ઝદાર કો મુહલત દે યા કર્ઝ કા બોજ ઉસ્કે ઉપર સે ઉતાર દે.

_મુસ્લિમ, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ કતાદા રદી.

3] રસૂલુલ્લાહﷺ કી ખિદમત મેં નમાઝ પઢાને કે લિએ એક જનાજા લાયા ગયા, તો આપﷺ ને પૂછા કી ઈસ મરને વાલે પર કોઈ કર્ઝ તો નહીં હૈ? લોગો ને કહા હા ઈસપર કર્ઝ હૈ. આપﷺ ને પૂછા કી ઈસને કુછ માલ છોડા હૈ કી જિસ્સે યે કર્ઝ અદા કિયા જા સકે? લોગો ને કહા નહીં તો આપﷺ ને ફરમાયા- કી તુમ લોગ ઈસ્કી જનાજે કી નમાઝ પઢલો (મેં નહીં પઢૂગા) હજરત અલી રદી, ને યે સૂરતે હાલ દેખકર કહા એ અલ્લાહ કે રસૂલ મેં ઈસ્કે કર્ઝ કો અદા કરને કી જિમ્મેંદારી લેતા હૂ તબ આપﷺ આગે બઢે ઔર નમાઝ પઢાઈ, ઔર ફરમાયા (જૈસા કી એક દૂસરી હદીસ મેં હૈ) એ અલી! અલ્લાહ તુઝે આગ સે બચાએ ઔર તેરી જાન બખ્શે જૈસે કી તૂને અપને ઈસ મુસલમાન ભાઈ કી કર્ઝ કી જિમ્મેંદારી લેકર ઉસ્કી જાન છુડાઈ, કોઈ ભી મુસલમાન આદમી ઐસા નહીં હૈ જો અપને મુસલમાન ભાઈ કી તરફ સે ઉસ્કા કર્ઝ અદા કરે મગર યે કી અલ્લાહ કયામત કે દિન ઉસ્કો રિહાઈ દેગા.

_શરહુસ્સુન્ના, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ સઈદ ખુદરી રદી.

4] ઉપર કી દોનો રિવાયતે કર્ઝ અદા કરને કી એહમિયત કો ખૂબ વાઝેહ વ જાહિર કરતી હૈ, જિસ શખ્સ ને અપની જાન તક અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં કુરબાન કર દી, ઉસ્કે ઉપર અગર કિસી કા કર્ઝા હૈ ઔર દેકર નહીં આયા હૈ તો વો માફ નહીં હોગા, ક્યૂકી ઈસ્કા તાલ્લુક બન્દો કે હક સે હૈ. જબ તક કર્ઝખ્વાહ માફ ના કરે ઉસ વકત તક અલ્લાહ ભી માફ ના કરેગા. અગર આદમી દેને કી નિયત રખતા હો ઔર મર જાએ ઔર દે ના સકે, તો કયામત કે દિન અલ્લાહ હક વાલે કો બુલાએગા ઔર માફ કરને કે લિએ ઉસ્સે કહેગા ઔર ઉસ્કે બદલે ઉસે જન્નત કી નેમતે દેને કા વાદા કરેગા તો હક વાલા અપને હક કો માફ કર દેગા, લેકિન અગર કિસી કે પાસ અદા કરને કી તાકત હૈ ફિર ભી ઉસને અદા નહીં કિયા ઔર હક વાલે કો ઉસ્કા હક નહીં લૌટાયા, યા દુનિયા મેં ઉસ્સે માફ નહીં કરાયા તો ઉસ્કી માફી કી કયામત મેં કોઈ સૂરત નહીં.

_મુસ્લિમ, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર.

5] રસૂલુલ્લાહﷺ ને એક નએ ઉમર કા ઊંટ કિસી સે કર્ઝ કે

તૌર પર લિયા, ફિર આપﷺ કે પાસ જકાત કે કુછ ઊંટ આએ તો આપને મુઝે હુક્મ દિયા કી ઉસ આદમી કો વો ઊંટ દે દૂ તા મેંને કહા કી ઈન ઊંટો મેં સિર્ફ એક ઊંટ હૈ જો બહુત અચ્છા હૈ ઔર સાત સાલ કા હૈ તો આપﷺ ને ફરમાયા- વોહી ઉસે દે-દો, ઈસલિયે કી બેહતરીન આદમી વો હૈ જો બેહતરીન તરીકે પર કર્ઝ અદા કરતા હો.

_મુસ્લિમ, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ રાફે રદી.

6] આદમી કે પાસ કર્ઝ અદા કરને કે લિએ કુછ નહીં હૈ ઔર વો કહતા હૈ કી જાવો ફલા શખ્સ સે લે લો, હમારી ઉસ્કે બીચ બાતચીત હો ચુકી હૈ વો અદા કરને પર રાઝી હૈ, તો કર્ઝખ્વાહ કો ચાહિએ કી વો યે ના કહે મેં તો તુઝી સે લૂંગા, મેં કિસી ઔર કો ક્યુ જાનૂ, બલ્કી ઉસ્કે સાથ નરમી કા મામલા કરે જિસ્કા વો હવાલા દે રહા હૈ ઉસ્સે વુસૂલ કરે.

_બુખારી મુસ્લીમ, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

7] રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા- કી જો લોગો કા માલ (કર્ઝ કે

તૌર પર) લે ઔર વો નિયત ઉસ્કે અદા કરને કી રખતા હૈ, તો અલ્લાહ ઉસ્કી તરફ સે અદા કર દેગા, ઔર જિસ શખ્સ ને માલ કર્ઝ કે તૌર પર લિયા ઔર નિયત અદા કરને કી નહીં રખતા તો અલ્લાહ ઉસ શખ્સ કો ઉસ્કી વજહ સે તબાહ કર દેગા.

_બુખારી, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

8] "આબરૂ" કે હલાલ કર દેને કા મતલબ યે હૈ કી જો શખ્સ કર્ઝ લે ઔર કર્ઝ અદા કરને કી તાકત હોને કે બાવજૂદ અદા ના કરે તો ઉસ્કા યે જુર્મ ઐસા હૈ કી સોસાઈટી કી નિગાહ મેં ઉસ્કો ગિરાયા જા સકતા હૈ ઔર ઉસ્કો સઝા દી જા સકતી હૈ, અગર ઈસ્લામી કાનૂન કિસી મુલ્ક મેં કાયમ હૈ ઔર વહા કોઈ ઐસા શખ્સ હો તો ઈસ્લામી કાનૂન કે કારિન્દે ઉસ્કો સઝા ભી દે સકતે હૈ ઔર ઉસ્કો બેઈજ્ઝત કરને કે દૂસરે તરીકે ભી અપના સકતે હૈ.

_અબૂ દાઉદ, રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી શરીદ સુલમી રદી.